

**FINNSIGHT  
2022**

# Studiopäällikön työpajaopas



**SITRA**

## **Heippa!**

Tervetuloa mukaan järjestämään Finnsight-studion työpajaa 3.11.2022! Tästä oppaasta löydät ohjeet, aikataulun ja käytännön vinkkejä työpajan järjestämiseen. Lisäksi apunasi ovat valmiit Powerpoint-diat.

Finnsight on vuoden tärkein ennakoititapahtuma. Tänä vuonna tapahtuman teemana on tulevaisuusvalta, sillä hyvä ennakointi ja tulevaisuuskeskustelu edellyttävät näkemysten kirjoa. Siksi tämän vuoden Finnsight tähtää laajaan, monipuoliseen ja monimuotoiseen tulevaisuuskeskusteluun, johon kaikki on kutsuttu mukaan! Käyttäkää siis tulevaisuusvaltaanne ja olkaa mukana tuottamassa näkemyksiä tulevaisuudesta. Työpajassa synnyttämänne tulevaisuusnäkemykset pääsevät puheenaiheiksi kaikille avoimeen verkkokeskusteluun ja osa poimitaan suoran Finnsight-lähetysten paneelikeskusteluun. Lisäksi näkemyksiä hyödynnetään Sitran vuoden 2023 Tulevaisuusbarometri-kyselyssä.

Työpajoja järjestetään samanaikaisesti eri puolilla Suomea, ja eri työpajoissa tuotetaan erilaisia tulevaisuusnäkemyksiä. Tämä korostaa tulevaisuusajattelun tärkeintä periaatetta; ei ole vain yhtä tulevaisuutta, joka vääjäämättä vyöryy meitä kohti, vaan tulevaisuuksia on monia.

Voit muokata päivän ohjelmaa omien tarpeidesi mukaan. Voitte esimerkiksi aloittaa aikaisemmin, jos haluatte käyttää enemmän aikaan työpajanne aiheen avaamiseen, tai voitte lopettaa myöhemmin, jos haluatte työskennellä verkkolähetysten jälkeen vielä pidempään yhdessä.

### **Mahtavaa, että olet mukana!**

T. Sitran Finnsight-tiimi eli Terhi, Mikko ja Lilli

P.S. Heräsikö kysymyksiä? Ota yhteyttä [terhi.ylikoski@sitra.fi](mailto:terhi.ylikoski@sitra.fi)

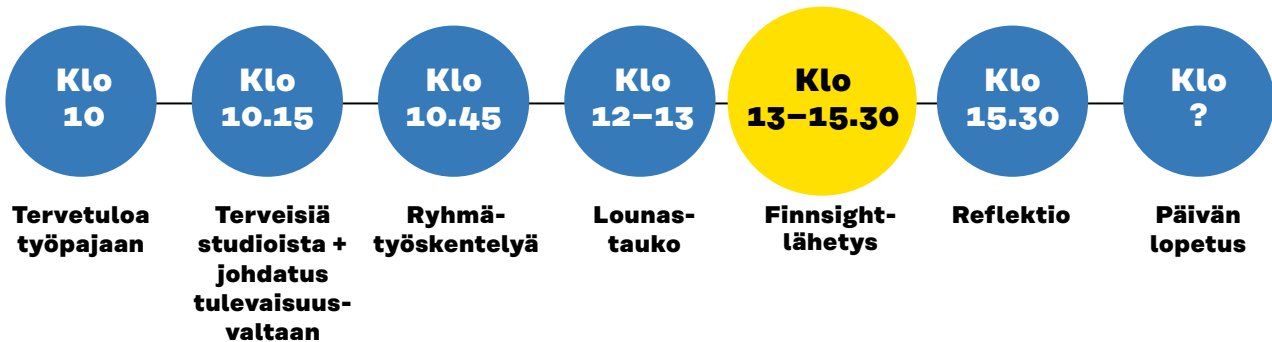
## Mitä on luvassa?

Finnsight-studioiden työpajoissa pääsette keskustelemaan tulevaisuudesta ns. tulevaisuuskolmiota hyödyntäen ja kiteyttämään tulevaisuusnäkemyksiä.

## Mikä on studiopäällikön homma?

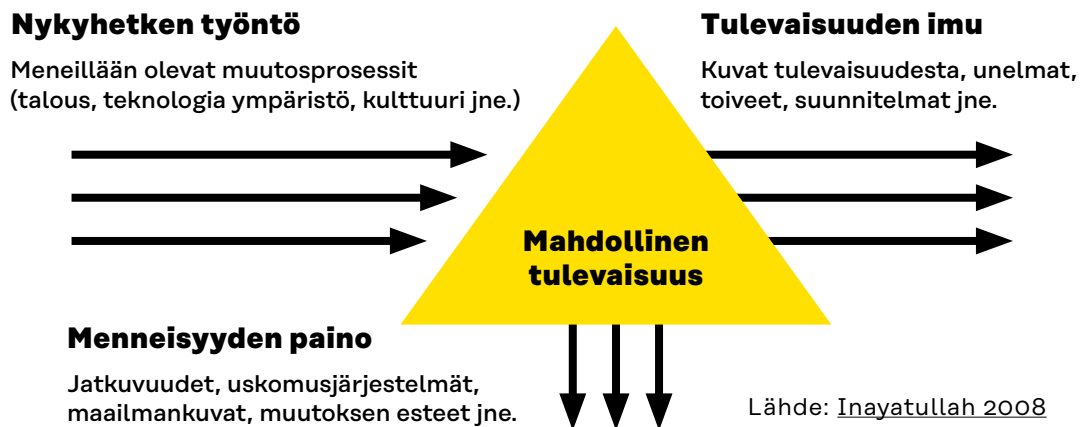
1. Varata tila tai verkkoympäristö ja kutsua osallistujat
2. Suunnitella ja valmistella studionne työpajatyöskentely
3. Fasilitoida työskentelyä

## Miten päivä etenee?



## Tulevaisuuskolmio

Työpajatyöskentely perustuu tulevaisuudentutkija **Sohail Inayatullahin** tulevaisuuskolmioon. Kolmio toimii analyysikehikkona, jonka avulla tunnistetaan kolmenlaisia, analyysin kohteeksi valitun aiheen tulevaisuuteen vaikuttavia tekijöitä:



- **MENNEISYYDEN PAINO:** millaisia rajoituksia ja esteitä menneisyys asettaa meille? Mikä estää meitä pääsemästä eteenpäin? Näitä voivat olla esimerkiksi sitkeät uskomukset ja negatiiviset tai kestäättömät maailmankuvat.
- **NYKYISYYDEN TYÖNTÖ:** mihin suuntaan maailma kehittyy tällä hetkellä ja miten suuntaan voi vaikuttaa? Mitä muutosprosesseja on käynnissä? Mikä meitä puskee tällä hetkellä muuttumaan tai muuttamaan asioita? Näitä ovat esimerkiksi trendit ja muut muutokset yhteiskunnassa ja ihmisten elämässä.
- **TULEVAISUUDEN IMU:** Minkälaisia tulevaisuuskuvia meillä on? Mikä on parasta, mitä voisi tapahtua? Tässä voi tarkastella erilaisia unelmia, suunnitelmia, visioita jne.

Kolmion keskelle laitetaan aihe, jonka tulevaisuutta kolmion avulla analysoidaan.

Voit halutessasi lukea lisää tulevaisuuskolmiosta [Tuomo Kuosan](#) blogikirjoituksesta.

## **Tässä askelmerkit**

### **ENNEN TILAISUUTTA**

#### **Päätä, millaisen studion järjestät**

Mieti, minkälaisen tilaisuuden haluat järjestää. Kutsutko koolle muutaman kollegan, järjestätkö kutsuvierastilaisuuden vai pidätkö kaikille avoimen työpajan? Koska Finnsightin teemana on tulevaisuusvalta, pohdi, voisitko saada työpajaan heitäkin, jotka eivät yleensä tulevaisuuskeskusteluun osallistu. Liitteistä löydät esimerkkikutsun.

#### **Valitse työpajatyöskentelylle aihe**

Studiopäällikkönä saat päättää, miten työpajan aihe valitaan; valitsetko aiheen itse, vai osallistatko työpajan osallistujia aiheen valintaan? Aiheen on tärkeää olla sellainen, jonka tulevaisuutta haluatte työpajassa pohtia, ja jonka tulevaisuuteen haluatte yhdessä osallistujien kanssa vaikuttaa. Hyvä aihe on sellainen, joka on tarpeeksi rajattu. Esimerkiksi ”Demokratian tulevaisuus” voi olla liian laaja, mutta vaikkapa ”Kunnallisen osallistumisen tulevaisuus” tai ”Nuorten osallistumisen tulevaisuus” on jo hyvä rajaus.

#### **Kokoa tarvikkeet tai valmistele digiympäristö**

Varmista, että sinulla on työpajatilassa fläppipaperia, tulostetut työskentelyohjeet ryhmille, tusseja ja liimalappuja. Tai jos järjestät työpajan verkossa, valmistele etukäteen jokin digitaalinen työpohja, jossa pienryhmät voivat työskennellä – esimerkiksi Mirossa, Jamboardilla tai vaikka Powerpointissa. Tärkeää on, että osaat itse käyttää valitsemaasi työpohjaa ja ohjeistaa osallistujia sen käytössä.

## **TILAISUUDEN AIKANA**

### **Klo 10.00 Työpajan aloitus**

Tilaisuus alkaa klo 10 studiopäällikön eli sinun tervetulosanoilla. Kerro tervetulosanoissa työpajan teemasta ja siitä, miksi se on tärkeä ja miten se on valittu.

Klo 10.15 liitytään yhteiseen Finnsight-lähetykseen, jossa otetaan yhteys muutamiin studioihin eri puolilla Suomea ja kuullaan millaisten aiheiden parissa eri studiot työskentelevät. Sinun tehtävänäsi on huolehtia, että etäyhteydet ovat kunnossa.

Klo 10.30 katsotaan alustus, jossa Sitran Mikko Dufva puhuu tulevaisuusvallasta ja esittelee työpajatyöskentelyssä hyödynnettävän tulevaisuuskolmion.

Vaihtoehtoisesti, jos teillä on haasteita teknisen toteutuksen tai verkko-yhteyden kanssa, voitte jättää väliin studioiden yhteishetken (voitte joko aloittaa työpajan 15 minuuttia myöhemmin tai käyttää tämän ajan keskustelemalla työpajan teemasta), ja näyttää Mikko Dufvan alustuksen nauhoitettuna.

### **Klo 10.45 Pienryhmätyöskentely, osa I**

- **10 min ohjeistukseen ja lämmittelyyn, 20 min pienryhmätyöskentelyyn**

Ensimmäisessä osiossa tunnistetaan vallalla olevia ajatuksia valitsemasi aiheen tulevaisuudesta ja tehdään analyysi tulevaisuuskolmion pohjalta.

Jaa osallistujat aluksi pieniin ryhmiin. 3 - 5 hengen ryhmät ovat yleensä sopivan kokoisia pienryhmiä, mutta voit käyttää tässä omaa harkintaasi.

Jaa kaikille tarvittavat työvälineet (livetyöpajassa fläppipaperia, tulostetut ohjeet, tusseja ja liimalappuja, verkkotyöpajassa linkki valitsemaasi digitaaliseen työpohjaan)

Palauta osallistujien mieliin Sitran tulevaisuusvalta-puheenvuorossa esitelty tulevaisuuskolmio, ja kerro, että tänään työskennellään tämän kolmion äärellä. Sen jälkeen ohjeista osallistujat työpajatyöskentelyn ensimmäiseen vaiheeseen, eli analysoimaan työpajan aihetta tulevaisuuskolmion kolmen ulottuvuuden kautta. Tarkempi ohjeistus työskentelyyn sekä puhenuotit löytyvät PPT-diasetistä.

## **Klo 11.15 Pienryhmätyöskentely, osa II**

- **5 min ohjeistukseen, 20 min pienryhmätyöskentelyyn**

Toisessa osiossa tuotate näkemyksiä tulevaisuudesta eli kiteytätte ajatuksenne siitä, miltä työpajaan valitsemasi aiheen tulevaisuus näyttää. Keskittyy erityisesti näkökulmiin, jotka työpajasi osallistujien mielestä puuttuvat tulevaisuuskeskustelusta, ja joita haluatte nostaa keskusteluun. Tarkoituksena ei ole ennustaa tulevaisuutta, vaan tuottaa työpajasi osallistujien asiantunteemukseen, kokemuksiin, osaamiseen ja yhteiseen keskusteluunne pohjautuvaa näkemystä siitä, miltä aiheenne tulevaisuus näyttää. Näin juuri teidän näkemyksenne täydentää Finnsight-päivän tulevaisuuskeskusteluja ja tarjoaa tulkintoja toisenlaisista tulevaisuuksista niin teidän kuin kaikkien muidenkin hyödyksi.

Työskentely jatkuu samoissa pienryhmissä. Aluksi jokainen muotoilee äskeisen keskustelun pohjalta oman tulevaisuusnäkemyksensä. Sen jälkeen keskustellaan yhdessä, ja lopuksi valitaan näkemyksistä yksi tai luodaan yhdessä uusi, yhteinen tulevaisuusnäkemys. Tarkempi ohjeistus työskentelyyn sekä puhenuotit löytyvät PPT-diasetidistä.

### **11.40 Pienryhmätyöskentelyn purku**

Tässä osiossa kaikki ryhmät saavat esitellä lyhyesti oman tulevaisuusnäkemyksensä ja reflektoida ryhmätyöskentelyä.

### **12.00 Lounastauko**

Lounastauon aikana studiopäällikkö vie ryhmien tulevaisuusnäkemykset yhteiselle verkkoalustalle. Lounaan jälkeen siirrytte seuraamaan yhdessä valtakunnallista Finnsight-verkkolähetystä.

## **LIITTEET**

# **eli kaikkea kättä pidempää**

### **Mistä olikaan kyse?**

**Tulevaisuusvalta:** Valta määrittää tulevaisuusnäkyviä. Kuka pääsee keskustelemaan tulevaisuuksista, kenen näkemykset otetaan huomioon ja ketä tulevaisuuskuviissa on edustettuina?

**Tulevaisuusnäkemys:** esittäjän punnittu käsitys jonkin asian tulevaisuudesta. Voi perustua tutkittuun tietoon, kokemuksiin, ajatuksiin tai yhdessä käytyyn keskusteluun.

### **Esimerkkipohja kutsulle**

Kiinnostaako tulevaisuusajattelu? Koetko, että tulevaisuuskeskustelusta puuttuu tärkeitä näkökulmia? Haluatko päästä käyttämään tulevaisuusvaltaa?

#### **Tervetuloa Finnsight-studioon (+ pvm ja paikka)!**

Finnsight-studiossa työpajailemme sukeltaen tulevaisuusvallan ytimeen: työstimme aamupäivällä yhdessä tulevaisuusnäkemystä, jotka syötetään yhteiselle Finnsight-tapahtuman verkkoalustalle. Iltapäivälle seuraamme yhdessä valtakunnallista Finnsight-verkkolähetystä, jonka teema on tulevaisuusvalta.

Osallistuminen ei edellytä mitään ennako-osaamista, ja opit työpajan aikana hyödyntämään monipuolista tulevaisuusajattelun työkalua, tulevaisuuskolmiota. Aamupäivän aikana järjestetään kymmeniä Finnsight-työpajoja eri puolilla Suomea.

#### **Mikä Finnsight?**

Finnsight on vuoden suurin ennakoititapahtuma, jonka järjestävät yhteistyössä Sitra, Valtioneuvoston kanslia, Business Finland, Opetushallitus, Opetusministeriö ja Suomen Akatemia.

Tapahtuman teemana on tänä vuonna tulevaisuusvalta. Tulevaisuusvallalla tarkoitetaan valtaa määrittää tulevaisuusnäkyviä. Kuka pääsee keskustelemaan tulevaisuuksista, kenen näkemykset otetaan huomioon ja ketä tulevaisuuskuviissa on edustettuina? Osallistumalla tähän Finnsight-työpajaan olet mukana käyttämässä tulevaisuusvaltaa.

#### **Ilmoittaudu mukaan!**

(täydennä tähän tarkemmat ohjeet ilmoittautumiseen)



## Työpajan ohjelma

Voit muokata ohjelmaa omien tarpeidesi mukaan; voitte esimerkiksi aloittaa aikaisemmin, jos haluatte käyttää enemmän aikaa työpajanne teeman avaamiseen, tai voitte lopettaa myöhemmin, jos haluatte työskennellä verkkolähteyksen jälkeen vielä pidempään yhdessä.

| <b>Klo</b>   | <b>Mitä tapahtuu?</b>  | <b>Kuka vastaa?</b>       | <b>Muista nämä!</b>   |
|--------------|--|---------------------------|---|
| <b>10.00</b> | Tervetuloa   | Studio-päällikkö          | Studiopäällikkö toivottaa tervetulleeksi, asettaa studion kontekstin. Tarvittaessa tutustumiskierros. |
| <b>10.15</b> | Terveisiä studioista eri puolilta Suomea   | Sitra                     | Studiopäällikkö huolehtii, että yhteys toimii   |
| <b>10.30</b> | Johdatus tulevaisuusvaltaan (sis. tulevaisuuskolmion esittely)   | Sitra / Studio-päällikkö  | Mikko Dufvan verkkoluento tai ennalta nauhoitettu video, jonka studiopäällikkö näyttää osallistujille |
| <b>10.45</b> | Ensimmäisen vaiheen työskentelyn ohjeistus: vallalla olevat ajatukset tulevaisuudesta ja kolmiokeskustelu    | Studio-päällikkö          |   |
| <b>10.55</b> | Ryhmätyöskentelyä  | Pienryhmät                |   |
| <b>11.15</b> | Toisen vaiheen työskentelyn ohjeistus: tulevaisuusnäkemysten työstäminen ja valinta                          | Studio-päällikkö          |   |
| <b>11.20</b> | Ryhmätyöskentelyä  | Pienryhmät                |   |
| <b>11.40</b> | Pienryhmätyöskentelyn purku: ryhmät esittelevät tulevaisuusnäkemyksensä, refleктоivat lyhyesti työskentelyä. | Studio-päällikkö + ryhmät |   |
| <b>11.55</b> | Nopea reflektio työkalusta ja sen hyödynnettävyydestä + työpajaosuuden lopetus                               | Studio-päällikkö + ryhmät | Kerrotaan, kauanko tauko kestää, mitä tauon jälkeen tapahtuu.   |
| <b>12.00</b> | Ryhmät siirtyvät lounastauolle, studiopäällikkö syöttää tulevaisuusnäkemykset pol.is-alustalle.              |                           |   |

## Vinkkejä fasilitointiin

Ei ole yhtä oikeaa tapaa fasilitoida Finnsight-työpajaa: Ole oma itsesi, se toimii varmasti parhaiten.

Arvosta kaikkien aikaa pitämällä kiinni aikataulusta: Käy läpi työpajan juok-  
sutus huolella, jotta onnistut. Työpaja etenee melko sutjakasti. Painota osal-  
listujille, että olennaista on tekeminen, ei liika jumiutuminen tehtäviin.

Lempeä jämäkyys on fasilitaattorin hyve: Joudut välillä keskeyttämään  
lennokkaitakin keskusteluita tai pysäyttämään pitkäksi venähtäneen yksin-  
puhelun, sillä vastuullasi on koko ryhmän auttaminen eteenpäin.

Uskalla jättäytyä taka-alalle: Auta ideoiden ja ajatusten syntymisessä, mutta  
anna ryhmän painia haasteiden kanssa itse ja oivaltaa.

Laita ärsyketulva tauolle: Sulje oma puhelin, mailit yms. työpajan ajaksi ja  
kannusta myös osallistujia olemaan läsnä tässä ja nyt.

Pelissäännöistä saat selkänöjan: Voit ehdottaa ryhmällesi yhteisesti noudatet-  
tavia sääntöjä. Kun säännöt on yhdessä sovittu, niihin on helppo sitoutua.  
Koska tulevaisuusnäkemykset voivat olla aika henkilökohtaisiakin, turvalli-  
sen ilmapiirin tukeminen on erityisen tärkeää. Voit hyödyntää esimerkiksi  
näitä, Erätauco-työkalun rakentavan keskustelun pelissäännöistä sovellettuja  
sääntöjä:

- **Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
- **Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
- **Ole läsnä** ja **kunnioita** toisia sekä avointa ideoinnin ilmapiiriä.
- **Samaa mieltä ei tarvitse olla**, mutta suhtaudutaan kaikkien mielipiteisiin rakentavasti.
- **Kuljetaan yhdessä kohti konkretiaa**, otetaan askeleita muutoksen tekemiseen.